

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

Evidenčné číslo: 103004/B/2023/36145173626579716

ANALÝZA DAŇOVÉHO ZAŤAŽENIA FYZICKEJ OSOBY
Bakalárska práca

2024

Bibiana Poláková

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

ANALÝZA DAŇOVÉHO ZAŤAŽENIA FYZICKEJ OSOBY

Bakalárska práca

Študijný program: Účtovníctvo

Študijný odbor: Ekonomía a manažment

Školiace pracovisko: Katedra účtovníctva a audítorstva

Vedúca záverečnej práce: Ing. Martina Mateášová, PhD.

Bratislava 2024

Bibiana Poláková

ABSTRAKT

POLÁKOVÁ, Bibiana: *Analýza daňového zaťaženia fyzickej osoby* – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky. Katedra účtovníctva a audítorstva. – Vedúca záverečnej práce: Ing. Martina Mateášová, PhD. - Bratislava: FHI EU, 2024, 49s.

Cieľom tejto práce je vypracovať detailné zhodnotenie výšky daňového zaťaženia fyzických osôb, pričom sa podrobne zaoberá analýzou faktorov, ktoré ovplyvňujú tento dôležitý ukazovateľ. V rámci rozboru sa zaoberáme definíciou fyzickej osoby, preskúmaním predmetu dane a štúdiu sadzieb dane, pričom sa snažíme poskytnúť holistický pohľad na daňovú záťaž, ktorou sú konfrontovaní jednotlivci. Okrem toho sa detailne zaoberáme výpočtom dane, s cieľom identifikovať a pochopiť mechanizmy, ktoré formujú finančnú povinnosť fyzickej osoby voči daňovému systému. Tento výskum má potenciál prispieť k lepšiemu pochopeniu daňového prostredia, jeho vplyvu na jednotlivca a potenciálnym oblastiam pre zlepšenie s cieľom zabezpečiť spravodlivý a efektívny daňový systém.

Kľúčové slová:

Fyzická osoba, daň z príjmu, daňové zaťaženie

ABSTRACT

POLÁKOVÁ, Bibiana: *Analysis of the tax burden of a natural person* – Economic University in Bratislava. Faculty of Economic Informatics. Department of Accounting and Auditing – Supervisor of the thesis: Ing. Martina Mateášová, PhD. – Bratislava, FHI EU, 2024, 49p.

The aim of this thesis is to produce a detailed assessment of the level of the tax burden on individuals, with a detailed analysis of the factors that influence this important indicator. The analysis includes a definition of an individual, an examination of the subject of tax and a study of tax rates, in an attempt to provide a holistic view of the tax burden faced by individuals. In addition, we look in detail at the calculation of the tax in order to identify and understand the mechanisms that shape an individual's financial liability to the tax system. This research has the potential to contribute to a better understanding of the tax environment, its impact on individuals and potential areas for improvement to ensure a fair and efficient tax system.

Key words:

Natural person, income tax, tax burden

Obsah

Zoznam skratiek	7
Zoznam obrázkov a tabuliek	8
Úvod	9
1. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	10
1.1. Daňová politika, daňová sústava	10
1.2. Vymedzenie pojmov – fyzická osoba a podnikateľ.....	13
1.3. Daň z príjmov fyzickej osoby.....	14
1.3.1. Subjekt dane z príjmov FO	15
1.3.2. Predmet dane z príjmu FO	16
1.3.3. Daňový bonus.....	19
1.4. Základ dane z príjmov FO a jeho určenie.....	21
1.4.1. Nezdaniiteľné časti základu dane FO.....	25
2. Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania.....	29
3. Výsledky práce a diskusia	30
3.1. Daň z príjmu študenta na základe dohody o brigádnickej práci študenta	30
3.2. Prípadové štúdie na nezdaniiteľnú časť základu dane na druha/družku.....	36
3.3. Daň z príjmov podnikateľa – živnostníka.....	40
3.4. Analýza zmien na daňové zaťaženie s akcentom na fyzickú osobu.....	43
Záver	46
Zoznam použitej literatúry	48

Zoznam skratiek

AP	aktívny príjem
ČZD	čiastkový základ dane
DB	daňový bonus
DP	daňové priznanie
DDP	dodatočné daňové priznanie
EÚ	Európska únia
FO	fyzická osoba
h	hodina/hodín
KM	krátkodobý majetok
NČ	nezdaniteľná časť
NČZD	nezdaniteľná časť základu dane
NČZDD	nezdaniteľná časť na daňovníka
NČZDM	nezdaniteľná časť na manželku/-la
OZD	osobitný základ dane
OZD KM	osobný základ dane krátkodobý majetok
resp.	respektíve
RZ	ročné zúčtovanie
SR	Slovenská republika
SZČ	samostatná zárobková činnosť
SZČO	samostatne zárobkovo činná osoba
tzn.	to znamená
tzv.	tak zvaný
VP	vlastný príjem
ZD	základ dane
ZDP	Zákon o dani z príjmov
ZŤP	zdravotne ťažko postihnutá osoba
ZZDZ	zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia
ŽM	životné minimum

Zoznam obrázkov a tabuliek

Obrázok č. 1 – Daňová sústava Slovenskej republiky – Stručný prehľad daňovej sústavy SR
v roku 2024

Obrázok č. 2 – Potvrdenie o zdaniteľných príjmoch za rok 2023 - študent

Obrázok č. 3 - Daňové priznanie k dani z príjmov FO (typ A) za obdobie 2023 - študent

Obrázok č. 4 - Daňové priznanie k dani z príjmov FO (typ A) za obdobie 2023 - študent

Obrázok č. 5 – Základ dane na druhov/družky

Obrázok č. 6 – ZD na deti

Obrázok č. 7 – Prehľad postupu výpočtu dani v daňovom priznaní FO (typ B)

Tabuľka č. 1 – Daňoví rezidenti/nerezidenti

Tabuľka č. 2 – Ustanovený percentuálny základ dane na počet detí

Tabuľka č. 3 – Spoločný základ dane z príjmov FO

Tabuľka č. 4 – Postup výpočtu preplatku/nedoplatku dane, typ A

Tabuľka č. 5 – Možnosti uplatňovania výdavkov FO

Tabuľka č. 6 – Postup výpočtu preplatku/nedoplatku dane, typ B

Tabuľka č. 7 – Nezdaniateľná časť dane na daňovníka z aktívnych príjmov nižších a rovných
ako 92,8 násobok životného minima

Tabuľka č. 8 – Nezdaniateľná časť dane na daňovníka z aktívnych príjmov
nižších, rovných a väčších ako 92,8 násobok životného minima

Tabuľka č. 9 – Jednotlivé percentuálne sadzby dane z príjmov podľa výšky ZD

Tabuľka č. 10 – Výpočet mzdy za mesiac január

Tabuľka č. 11 – Výpočet výšky dane

Tabuľka č. 12 – Prehľad príjmov za rok 2023

Tabuľka č. 13– Prehľad fakturovaných príjmov a výšky dôchodku za rok 2023

Tabuľka č. 14 – Daň za rok 2023 podľa daňového priznania typu B

Úvod

Bakalárska práca s názvom "Analýza daňového zaťaženia fyzickej osoby" sa zaoberá komplexným pohľadom na daňové aspekty týkajúce sa fyzických osôb na Slovensku. Od jej vzniku v roku 1993 prešla slovenská daňová politika a systémy mnohými zmenami, ktoré ovplyvnili fyzické osoby, podnikateľov a samostatne zárobkovo činné osoby. Táto práca systematicky preskúma tieto zmeny a ich vplyv na daňové zaťaženie občanov a ekonomiku krajiny.

Prvá kapitola tejto bakalárskej práce sa zaoberá podrobnejším pohľadom na aspekty daňového systému. V kontexte daňových systémov sa definícia fyzickej osoby, charakteristika podnikateľa, sadzba dane, predmet dane, základ dane, nezdaniteľná časť základu dane a daňové bonusy javia ako kľúčové pojmy ovplyvňujúce individuálnu daňovú situáciu. Cieľom prvej kapitoly tejto práce je poskytnúť čitateľovi ucelený pohľad na základné pojmy a princípy fungovania daňového systému v súvislosti s fyzickými osobami a podnikateľmi. Ďalšie kapitoly budú detailnejšie preskúmať jednotlivé aspekty, a to prostredníctvom konkrétnych príkladov a analýz.

V druhej kapitole špecifikujeme cieľ práce, postupy a metodiku práce.

Tretia kapitola tejto práce sa zameriavame na konkrétne výpočty dane, pričom sa budeme venovať dvojici študentov s rôznymi pracovnými skúsenosťami. Prvým prípadom je študentka, ktorá pracovala celý kalendárny rok, a druhým prípadom je študent, ktorý vykonával prácu sezónne. Ďalej budeme rozoberať, ako sa vypočítava nezdaniteľná časť pre partnerov, ako aj to, kto má nárok na akú výšku daňového bonusu. V našej analýze sa budeme zameriavať na rôzne situácie a scenáre, ktoré môžu ovplyvniť konečnú výšku nezdaniteľnej časti a daňového bonusu pre partnerov. Poslednou analýzou v tretej časti tejto bakalárskej práce bude výpočet dane pre podnikateľa, ktorý si podáva daňové priznanie typu B. Tento typ daňového priznania je určený pre určité druhy podnikateľských subjektov a má svoje špecifiká, ktoré ovplyvňujú konečnú výšku dane. V tejto časti sa budeme venovať výpočtu základu dane, sadzbe dane a výpočtu konečnej sumy dane, ktorú má tento podnikateľ zaplatiť na základe svojich príjmov a nákladov. Analyzovať budeme nielen samotný výpočet dane, ale aj možné špecifické prípady a situácie, ktoré môžu ovplyvniť konečnú daňovú povinnosť podnikateľa. Na záver zhrnieme zmeny, ktoré nadobudli platnosť začiatkom roka 2024 a priamo ovplyvňujú daňové zaťaženie fyzických osôb.

1. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Daň z príjmov fyzických osôb je v slovenskom právnom systéme definovaná ako priama platba, ktorá je povinná, nemenná, nevyhnutelná a je určená zákonmi. Táto daň má stanovenú výšku, musí byť zaplatená v dohodnutom termíne, je zhromaždená od jednotlivcov a odvedená na naplnenie príjmu SR. Je definovaná v Zbierke zákonov SR v druhej časti zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmu v znení neskorších predpisov.

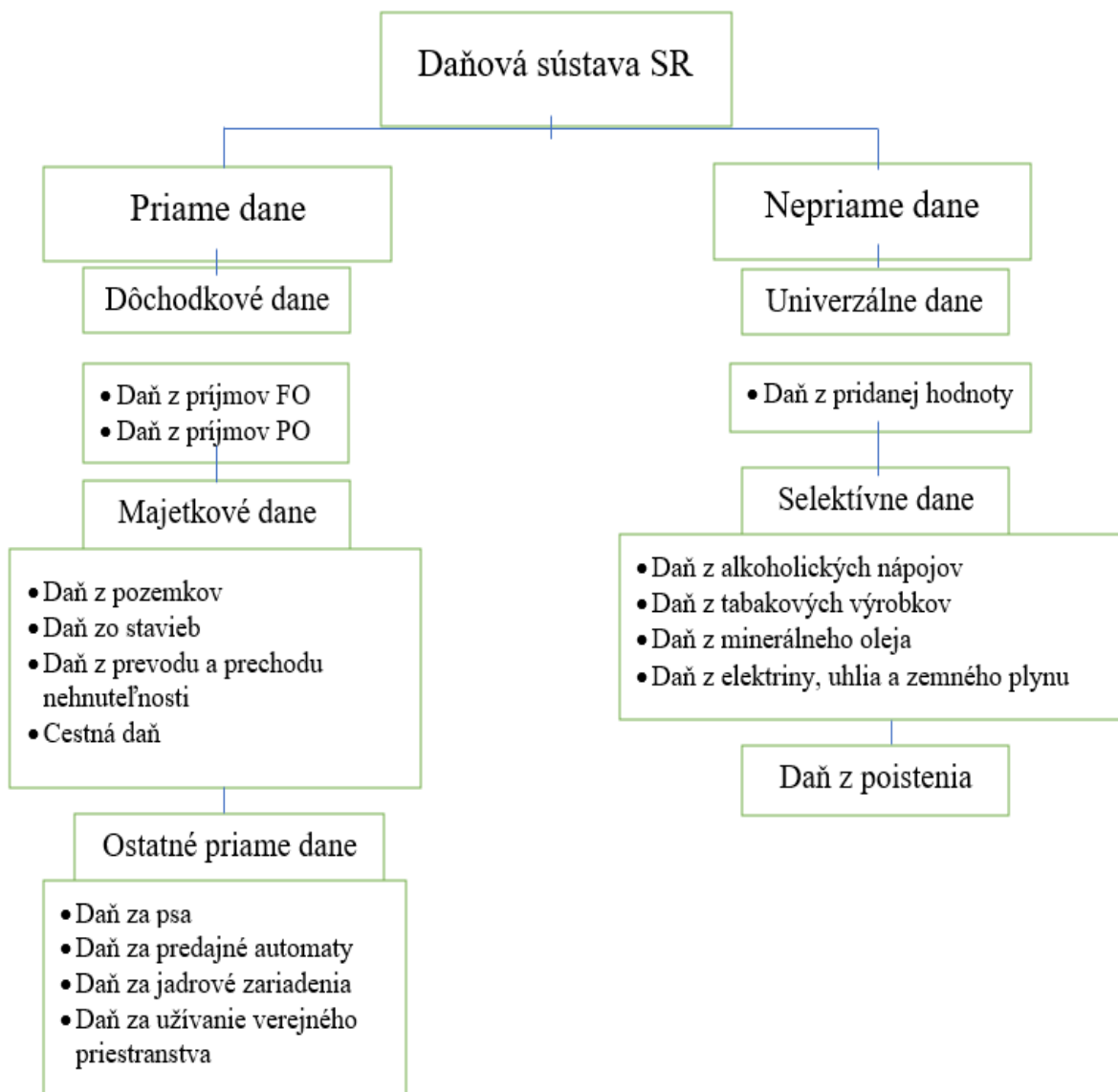
1.1. Daňová politika, daňová sústava

Daňová politika zahŕňa komplex daňových nástrojov, ktorých využívaním je možné ovplyvniť ekonomické a sociálne procesy v ekonomike danej krajiny. V daňovom systéme sa odzrkadľujú interné a externé vplyvy. Zmeny daňovej politiky majú významný vplyv nielen na vývoj fiškálnej politiky, formovanie dôchodkovej a sociálnej politiky, ale aj na tvorbu vhodného podnikateľského prostredia.

Vytvorením samostatnej Slovenskej republiky v roku 1993 bol implementovaný nový daňový systém, zahŕňajúci novú daňovú sústavu. Pri formovaní tohto systému, ktorý reflektuje filozofiu daňovej politiky štátu, je prakticky nemožné prebrať daňový systém iného štátu. Tvorba systému vyžaduje zohľadnenie kompromisu medzi úrovňou zdanenia pre fyzické a právnické osoby, aktuálnymi trendami v oblasti daní a vplyvom medzinárodného prostredia v súlade so špecifickými podmienkami v danej krajine. Charakteristikou prvej daňovej sústavy samostatnej Slovenskej republiky boli prvky podobné dánskemu daňovému systému. V úvodných rokoch existencie samostatnej ekonomiky mala daňová politika hlavne fiškálnu úlohu v zabezpečení maximálneho prílevu finančných prostriedkov do štátneho rozpočtu. Toto obdobie bolo označované nízkou makroekonomickou výkonnosťou, implementáciou nových opatrení týkajúcich sa daňových úľav a výzvami v predikcii väčšiny daňových príjmov.

Podoba daňovej sústavy dnes:

Obrázok č. 1 – Daňová sústava Slovenskej republiky

Zdroj: Vlastné spracovanie

Od 1. januára 1993 zahŕňala daňová sústava samostatnej Slovenskej republiky len dve dôchodkové dane - daň z príjmu fyzických osôb a daň z príjmu právnických osôb. Daň z príjmu obyvateľstva, daň zo mzdy a daň z príjmu z literárnej a umeleckej činnosti ustúpili jednej daňovej forme - dani z príjmu fyzických osôb. Príjmy jednotlivcov boli zdanené progresívnou sadzbou, pohybujúcou sa od 15% do 42%. Daňové prvky ako dôchodková daň, poľnohospodárska daň a odvod zo zisku ustúpili dani z príjmu právnických osôb, kde sadzba pre prvé obdobie dosahovala 45%. Sadzby pre oba typy daní postupne znižovali, s dôrazom na podporu podnikateľskej aktivity a zvýšenie pracovnej motivácie. V obdobiach od roku 1994 do 2004 bol daňový systém charakterizovaný výrazným množstvom daňových výnimiek, zameraných na podporu ekonomickej činnosti, odvetví a sociálnych prvkov pre fyzické osoby. S názorom na vytvorenie efektívnejšieho systému, ktorý by mal širokú daňovú základňu, minimálne výnimky a nízke sadzby, bola v roku 2004 zavedená treťou daňovou reformou nová úprava, zrušenie výnimiek a zníženie sadzieb pre obidva typy daní. Výrazným krokom bolo zavedenie jednotnej proporčionalnej sadzby dane vo výške 19%, čo prispelo k efektívnemu zberu daňových príjmov štátneho rozpočtu pre všetky ekonomické subjekty.

Slovenská republika získala konkurenčnú daňovú výhodu v porovnaní s ďalšími krajinami Európskej únie, čím vytvorila priaznivé podnikateľské a investičné prostredie. Nezdaňovanie dividend podporilo príliv zahraničných investícií. Zavedenie jednotnej sadzby dane z príjmov prispelo k zvýšeniu daňových výnosov. Avšak existujú názory, že nielen daňové reformy, ale aj samotný ekonomický rast krajín s jednotnými sadzbami, ako napríklad Česká republika a Estónsko, prispeli k rastu rozpočtových príjmov z priamych daní. Opätovné zavedenie progresívneho zdanenia fyzických osôb sa začalo v roku 2013, s variabilnou sadzbou od 19% do 25%. Zdaňovanie kapitálových príjmov fyzických osôb sa zmenilo od roku 2016, s oddeleným osobitným základom dane. Zdanenie dividend sa obnovilo v roku 2017 s lineárnou sadzbou 7% alebo 35%. Sadzba dane z príjmov právnických osôb bola v roku 2013 zvýšená na 23%. Od januára 2020 si fyzické a právnické osoby so zárobkami z podnikania môžu uplatniť zníženú sadzbu dane vo výške 15%. Historický pohľad ukazuje ustavičné zmeny v sústave daní a zdaňovacích postupoch s rôznymi úľavami, ktoré pretrvávajú dodnes. Dôchodkové dane v systéme musia zohľadňovať vplyv medzinárodného prostredia a globalizácie. Priame dane, najmä dane z príjmov právnických osôb, sú svedkom harmonizačných mechanizmov v rámci členských

štátov EÚ, pričom proces implementácie nie je bezproblémový vzhľadom na daňovú suverenitu členských štátov.

V závere je možné konštatovať, že jednou z kľúčových úloh dane z príjmov je zabezpečiť prúd finančných prostriedkov do štátneho rozpočtu, čím plne podporuje funkcie štátu. Daň z príjmov slúži nielen na pokrytie potrieb štátneho rozpočtu, ale aj na financovanie miestnych rozpočtov orgánov miestnej samosprávy.

[Rudolf Marec, 2018 – Slovenská komora daňových poradcov]

1.2. Vymedzenie pojmov – fyzická osoba a podnikateľ

Kolembus (2020) konštatoval, že každý začiatok v podnikaní musí pred začiatkom činnosti zväziť, či bude fungovať ako fyzická osoba, právnická osoba alebo vo forme združenia. Toto rozhodnutie má vplyv najmä na charakter podnikania a požadovaný vstupný kapitál. Výsledok tohto rozhodnutia ovplyvňuje úroveň zodpovednosti za podnikanie, metódu a úroveň zdanenia a následne aj optimalizáciu dane.

Podľa Nariadenia Rady (EHS) č. 696/93 z 15. marca 1993 o štatistických jednotkách pre účely štatistického zisťovania a analýzy hospodárstva v Spoločenstve sú fyzické osoby právne subjekty, ktoré sa angažujú v podnikaní alebo vykonávajú inú samostatne zárobkovú činnosť v súlade s osobitnými právnymi predpismi v ich vlastnom mene, na vlastný účet a za vlastnú zodpovednosť. Sem patria živnostníci (podnikajúci podľa živnostenského zákona), osoby so slobodným povoláním (osoby vykonávajúce podnikanie podľa iných zákonov ako živnostenský, napríklad advokáti, lekári, audítori, atď.) a samostatne hospodáriaci roľníci (osoby, ktoré sa venujú poľnohospodárskej výrobe).

Definíciu podnikania v Slovenskej republike je vymedzená v Zákone č. 513/1991, § 2 (Obchodný zákonník). Podľa tohto dokumentu sa podnikanie vymedzuje ako systematická činnosť vykonávaná samostatne vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť s cieľom dosiahnuť zisk.

Podnikateľom podľa tohto zákona je:

- a) osoba zapísaná v obchodnom registri,
- b) osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia,
- c) osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,
- d) fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

Kľúčovými znakmi podnikania sú:

- Profesionalita - vykonáva sa ako povolanie na základe podnikateľského oprávnenia.
- Samostatné vykonávanie - podnikateľ nie je podriadený obchodným partnerom a koná nezávisle.
- Zodpovednosť - podnikateľ znáša riziká spojené s podnikaním.
- Podnikanie na základe rôznych oprávnení a predpisov, ako sú živnostenské oprávnenia, osvedčenia (napr. v oblasti výroby, lesného a vodného hospodárstva) a špeciálne predpisy od profesijných komôr.
- Hlavným motívom je dosiahnutie zisku.

V širšom zmysle sa podnikanie chápe ako vlastníctvo a riadenie podniku a činnosti podnikateľa, vrátane rozhodovania o zámere, právnej forme, umiestnení, organizácii, zadlžení a rozdeľovaní zisku. V odvodovej definícii je podnikateľ osoba vykonávajúca systematickú činnosť vo vlastnom mene na vlastnú zodpovednosť, s primárnym cieľom dosiahnuť zisk.

1.3. Daň z príjmov fyzickej osoby

Daň z príjmov fyzickej osoby v súčasnej slovenskej daňovej legislatíve je koncipovaná ako "univerzálna daň", ktorou sa zdaňujú všetky príjmy jednotlivca. Tieto príjmy, po odrátaní nákladov na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie zdaniteľného príjmu (považovaných za daňové výdavky), predstavujú základ dane. Celková daňová povinnosť sa vypočíta zo súčtu všetkých príjmov, ktoré sa zdaňujú progresívnou sadzbou dane. Tento systém zabezpečuje neutrálny pohľad na zdaňovanie príjmov v závislosti od výšky dane. Každá daň sa charakterizuje subjektom dane, predmetom dane, základom dane a sadzbou

dane. Okrem týchto faktorov výšku daňovej povinnosti ovplyvňuje úprava spoločného základu a faktory znižujúce konečnú daňovú povinnosť. V priebehu vývoja daňového systému v SR sa tieto techniky výrazne menili a ovplyvňovali daňové zaťaženie fyzických osôb.

1.3.1. Subjekt dane z príjmov FO

Fyzická osoba je subjektom dane z príjmov, ktorého identifikuje daňovník. Táto osoba má právnu subjektivitu, teda schopnosť vykonávať práva a plniť povinnosti od narodenia do smrti. Plnú právnu subjektivitu majú len jednotlivci, ktorí dovŕšili vek 18 rokov. Podľa svojej príslušnosti k štátu sú daňovníci dane z príjmov rozdelení na daňovníkov s neobmedzenou daňovou povinnosťou, teda daňových rezidentov, a daňovníkov s obmedzenou daňovou povinnosťou. Daňovými nerezidentmi SR sú jednotlivci, pracujúci (alebo podnikajúci) mimo SR a nemajú na území SR trvalý pobyt, alebo sa zdržiavajú v SR menej ako spomínaných 183 dní počas kalendárneho roka.

Členenie daňovníkov dane z príjmov fyzickej osoby podľa osobnej príslušnosti k štátu:

Tabuľka č. 1 – Daňoví rezidenti/nerezidenti

Daňový rezident SR	Daňový nerezident SR
neobmedzená daňová povinnosť	obmedzená daňová povinnosť
na území SR má osoba trvalý pobyt, bydlisko alebo sa tu obvykle zdržiava	na území SR nemá trvalý pobyt, bydlisko alebo sa tu obvykle nezdržiava
zdaňuje celosvetové príjmy	zdaňuje len príjmy dosiahnuté v SR

Zdroj: VÁLEK, Juraj a kol. *Daňovníctvo*. 2. vydanie Praha, Wolters Kluwer, 2023. s.38. ISBN 978-80-7676-736-2.

Daňovník, ktorý je fyzickou osobou s neobmedzenou daňovou povinnosťou, zdaňuje v SR celosvetové príjmy, vrátane príjmov z iných krajín. Tento typ daňovníka má trvalý pobyt, bydlisko alebo sa obvykle zdržiava aspoň 183 dní v danom kalendárnom roku na území Slovenska. Naopak, daňovník s obmedzenou daňovou povinnosťou nespĺňa kritériá pre neobmedzenú daňovú povinnosť. To znamená, že nemá trvalý pobyt, bydlisko, ani sa

obvykle nezdržiava aspoň 183 dní v danom kalendárnom roku na území Slovenska, a to len na účely štúdia alebo liečenia. V rámci legislatívy EÚ definuje daňovníka fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ktorá je zdanená v určitom členskom štáte EÚ na základe príjmov z tohto štátu aj zo zahraničia. Pri zdaňovaní príjmov fyzickej osoby zo zdrojov na Slovensku a v zahraničí môže nastať problém s určením daňovej rezidencie. Rozhodujúce sú národné daňové predpisy a príslušné dohody o zamedzení dvojitého zdanenia (ZZDZ), ktoré upravujú situácie, keď osoba vykazuje osobný alebo finančný presah cez hranice viacerých štátov. Konflikty dvojitej rezidencie sa riešia rozhraničovacími kritériami, ako sú trvalý pobyt, stredisko životných záujmov, miesto obvyklého zdržiavania, štátna príslušnosť a dohoda príslušných orgánov zmluvných štátov. Tieto kritériá sa uplatňujú v určenom poradí uvedenom v zmluve.

1.3.2. Predmet dane z príjmu FO

Predmet dane z príjmov fyzickej osoby zahŕňa príjmy vyplývajúce z rôznych typov aktivít a hospodárenia s majetkom jednotlivca, z ktorého vznikajú zisky, ako napríklad úroky z termínovaného vkladu, prenájom a podobne. Príjmy fyzickej osoby sú kategorizované do skupín, pričom každá z týchto skupín má spoločné charakteristiky, ale tiež vlastné špecifikácie.

Tieto skupiny zahŕňajú:

Aktívne príjmy:

- príjmy zo závislej činnosti (§ 6 ZDP),
- príjmy z podnikania (§ 6 ods. 1 ZDP), inej samostatne zárobkovej činnosti (SZČ) (§ 6 ods. 2 ZDP) a použitia diela a umeleckého výkonu (§ 6 ods. 4 ZDP),

Pasívne príjmy:

- prenájom (§ 6 ods. 3 ZDP)
- príjmy z kapitálového výkonu (§ 7 ZDP),
- ostatné príjmy (§ 8 ZDP),
- podiely na zisku (dividend) vyplácané zo zisku obchodnej spoločnosti alebo družstva (§ 51d ZDP)

- vyrovnacie podiely pri zániku účasti spoločníka obchodnej spoločnosti alebo člena družstva (§ 52 ZDP)
- podiely na likvidačnom zostatku pri likvidácii obchodnej spoločnosti alebo družstva (§ 6 ods. 1 ZDP),
- podiely na výsledku podnikania vyplácané tichému spoločníkovi obchodnej spoločnosti (§ 8 ZDP)
- podiely člena pozemkového spoločenstva s právnou subjektivitou na zisku a majetku a podiely na likvidačnom zostatku (§ 52 ZDP).

Príjmy fyzickej osoby sa delia na aktívne a pasívne, a to ovplyvňuje možnosti daňových zvýhodnení a odvodových povinností. Aktívne príjmy vyžadujú aktívnu účasť, zatiaľ čo pasívne príjmy sú často získavané bez ďalších činov danej osoby. Toto rozdelenie ovplyvňuje uplatnenie daňových výhod, ako je nezdaniteľná časť základu dane, daňový bonus na dieťa alebo odpočet daňovej straty. U niektorých aktívnych príjmov z podnikania alebo iných zárobkov je možné uplatniť sadzbu dane 15 % pri nepresiahnutí príjmov 49 790 eur. Pri pasívnych príjmoch vzniká nevýhoda v tom, že daňovník nemá možnosť využiť daňové výhody, ako je nezdaniteľná časť základu dane a daňový bonus. Zároveň nemôže uplatniť vykázanie daňovej straty z týchto príjmov. Naopak, pozitívum spočíva v tom, že pasívne príjmy nie sú zahrnuté v odvodoch do Sociálnej poisťovne. Je však potrebné mať na pamäti, že preddavky na zdravotné poistenie môžu byť získané z týchto príjmov. V rámci daňovo-právneho inštitútu predmetu dane z príjmov FO je možné aplikovať negatívne vymedzenie, ktoré definuje príjmy, nezahrnuté do dane z príjmov FO, napríklad náhrady podľa osobitných predpisov, príjmy z darovania alebo dedenia nehnuteľností nepoužívaných na podnikateľské účely, či úvery a pôžičky v pracovnoprávných alebo občianskych vzťahoch.

Príjmy zo závislej činnosti

Daň z príjmov zo závislej činnosti predstavuje významnú a relatívne stabilnú časť štátneho rozpočtu SR. Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov definuje závislú prácu v rámci vzťahu nadriadenosti a podriadenosti, osobného vykonávania práce pre zamestnávateľa, riadenia podľa pokynov zamestnávateľa, vykonávania práce v mene zamestnávateľa a v pracovnom čase určenom zamestnávateľom. Táto práca môže byť v rámci pracovného pomeru alebo podobného vzťahu. Príjmy zo závislej činnosti zahŕňajú

aktívne príjmy, ako napríklad odmeny za prácu; príjmy ústavných činiteľov; príjmy obvinených osôb, ktoré sú vo vyšetrovacej väzbe, a odsúdených osôb vo výkone trestu; príjem z činnosti športovca; odmeny za výkon funkcie a iné. Všetky tieto príjmy sú zdaňované bez ohľadu na ich pravidelnosť. Okrem toho sú predmetom dane aj rôzne peňažné zvýhodnenia, ktoré zamestnávateľ poskytuje zamestnancovi, ako napríklad bezúročné pôžičky alebo výhry v súťažiach. Zdaneniu podlieha aj nepeňažný príjem zamestnanca, ktorý vychádza z používania motorového vozidla zamestnávateľa aj na súkromné účely.

Príjmy z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti

Fyzickou osobou podnikajúcou podľa Obchodného zákonníka je ten, kto vykonáva živnostenskú činnosť s potrebným povolením.

- osoby, ktoré vykonávajú podnikanie na základe iného oprávnenia, napríklad lekári, znalci, tlmočníci, daňoví poradcovia, advokáti, patria do kategórie regulovaných profesií,
- fyzická osoba, zapísaná v evidencii podľa osobitných predpisov, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu, sa považuje za samostatne hospodáriaceho roľníka,
- aktívne príjmy z podnikania zahŕňajú príjmy z poľnohospodárskej, lesnej a vodnej výroby, ktoré sú schválené miestnym úradom,
- príjmy zo živností na základe živnostenského povolenia, a príjmy zo špeciálnych odvetví podnikania (s osvedčením alebo licenciou). Sem patria napríklad odmeny daňových poradcov, audítorov, súkromných lekárov,
- príjmy zo spoločníkov v obchodných a komanditných spoločnostiach sú ďalšou formou aktívnych príjmov z podnikania.

Príjmy z inej nezávislej zárobkovej činnosti, označované ako aktívne príjmy, zahŕňajú nasledujúce kategórie, pokiaľ nie sú považované za príjmy zo závislej činnosti alebo zo živnosti:

- príjmy z tvorby diela a umeleckých výkonov, napríklad od autorov a umelcov na základe autorského zákona a zmlúv o dielach,
- príjmy z vydávania, rozmnožovania a šírenia literárnych a iných diel na vlastné náklady.
- príjmy za diela vytvorené z vlastnej iniciatívy a vlastných zdrojov, napríklad od maliarov a sochárov,

- príjmy z vytvorenia alebo vytvorenia iných duševných vlastníctiev a ich použitia alebo predaja, ako napríklad príjmy za know-how, zlepšovacie návrhy, patenty a licencie,
- príjmy, ktoré nespádajú do kategórie živnosti alebo podnikania podľa osobitných predpisov, vrátane príjmov správcov konkurznej podstaty, osobných asistentov, ťažko zdravotne postihnutých osôb,
- príjmy znalcov a tlmočníkov za ich činnosť podľa osobitných predpisov,
- príjmy zo sprostredkovateľských činností podľa osobitných predpisov, vrátane finančných sprostredkovateľov, sprostredkovateľov stavebného sporenia, sprostredkovateľov poistenia a zaistenia a sprostredkovateľov doplnkového dôchodkového sporenia,
- príjmy z činnosti športovca alebo športového odborníka podľa osobitných predpisov o športe, vrátane príjmov na základe zmlúv o sponzorstve v oblasti športu.

1.3.3. Daňový bonus

Vyživované dieťa - § 33 ods. 2 ZDP

Nezaopatrené dieťa podľa § 3 zákona o prídavku na dieťa

- dieťa vlastné
- dieťa osvojené,
- dieťa prevzaté do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu,
- dieťa druhého z manželov
- plnoleté nezaopatrené dieťa, ak do dosiahnutia plnoletosti bolo zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov.

Zdroj: Zákon č. 600/2003 § 3 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení

Podľa § 33 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov

- Daňový bonus si môže uplatniť daňovník, ktorý v zdaňovacom období dosiahol zdaniteľné príjmy podľa § 5 alebo § 6 ods. 1a 2 ZDP.
- Vyživované dieťa žijúce s daňovníkom v spoločnej domácnosti, pričom prechodný pobyt dieťaťa mimo domácnosti nemá vplyv na uplatnenie daňového bonusu
- Výšku daňového bonusu pre rok 2023 a 2024 upravuje § 52zpz

Podľa § 52zpp ods. 4 a 5 a § 33 ods. 2 až 11 ZDP suma daňového bonusu v rokoch 2023 a 2024 je:

A) 50 € mesačne, ak vyživované dieťa dovŕšilo 18 rokov veku, alebo

B) 140 € mesačne, ak vyživované dieťa nedovŕšilo 18 rokov veku.

Od 1.5.2023 sa na poskytnutie dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa neprihliada.

Maximálna suma daňového bonusu

V súlade s § 33 ods. 6 ZDP nárok na daňový bonus podľa § 52zpp ods. 4 ZDP (r. 2023 a 2023) možno uplatniť najviac do výšky ustanoveného percenta základu dane (ČZD) z príjmov podľa § 5 ZDP alebo do výšky ustanoveného percenta základu dane (ČZD) z príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP, alebo ich úhrnu.

Tabuľka č. 2 – Ustanovený percentuálny základ dane na počet detí

Počet vyživovaných detí	Percentuálny limit vymedzeného základu dane
1	20 %
2	27 %
3	34 %
4	41 %
5	48 %
6 a viac	55 %

Zdroj: Usmernenie k daňovému bonusu na vyživované dieťa, ak daňovník uplatňuje postup podľa § 33 ods. 8 zákona o dani z príjmov

Daňovník uplatňujúci si daňový bonus

Podmienky na uplatnenie daňového bonusu môže splniť matka dieťaťa, otec dieťaťa alebo iná (druhá) oprávnená osoba.

Druhou oprávnenou osobou môže byť:

- manžel (manželka)
- osoba, ktorej bolo dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia súdu

Zvyšovanie základu dane – § 33 ods. 8

Ak viac daňových poplatníkov spĺňa podmienky na uplatnenie daňového bonusu a daňovník, ktorý uplatňuje nárok na daňový bonus, nemá zdaniteľné príjmy podľa §5 alebo §6 ods. 1 a 2 alebo ich súčet na uplatnenie celého nároku na daňový bonus podľa §52zzp ods. 4 Zákona o dani z príjmov, môže si pri podaní daňového priznania zvýšiť základ dane na účely výpočtu výšky nároku na daňový bonus podľa § 52zzp ods. 4 a §33 ods. 6 Zákona o dani z príjmov o zdaniteľné príjmy druhej oprávnenej osoby, ktorá žije v domácnosti, a na základe tohto zvýšeného základu dane si môže uplatniť nárok na daňový bonus. Pri postupe podľa § 33 ods. 8 Zákona o dani z príjmov nie je možné v rámci jedného roka zvyšovať základ dane daňovníka uplatňujúceho daňový bonus o základy dane viacerých oprávnených osôb ani ich pomerné časti.

1.4. Základ dane z príjmov FO a jeho určenie

Všetky príjmy fyzickej osoby sú, v závislosti od ich pôvodu, rozdelené do štyroch kategórií. Pre každú z týchto kategórií príjmov určuje daňovník základ dane (čiastočný základ dane) alebo osobitný základ dane v súlade s relevantnými predpismi. V daňovej legislatíve je taktiež presne definovaná forma výdavkov pre každú z týchto kategórií príjmov fyzickej osoby.

Tabuľka č. 3 – Spoločný základ dane z príjmov FO

ČZD _{§ 5} = príjmy zo závislej činnosti – odvody	ZD A na uplatnenie sadzieb 19% a 25%
ČZD _{§ 6 ods. 3} = príjmy z prenájmu – preukázateľné výdavky	
ČZD _{§ 6 ods. 4} = príjmy z použitia diela – preukázateľné výdavky	
ČZD _{§ 8} = ostatné príjmy – preukázateľné výdavky	
ČZD _{§ 6 ods. 1 a 2} = príjmy z podnikania, inej SZČ – výdavky	ZD B na účely uplatnenia sadzby dane 15%, 19% a 25%
OZD KM = príjmy z KM - výdavky	Osobitný základ dane na účely uplatnenia sadzby dane 19%

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa J. Kušnírovej (2023)

$$\mathbf{ZD A} = (\check{CZD}_{\S 5} - N\check{CZD}) + \check{CZD}_{\S 6 \text{ ods. } 3} + \check{CZD}_{\S 6 \text{ ods. } 4} + \check{CZD}_{\S 8}$$

$$\mathbf{ZD B} = (\check{CZD}_{\S 6 \text{ ods. } 1 \text{ a } 2} - N\check{CZD})$$

$$\text{Spoločný základ dane FO} = \mathbf{ZD A} + \mathbf{ZD B}$$

Zhrnutie čiastkových základov dane tvorí spoločný základ dane z príjmov fyzickej osoby. Niektoré typy príjmov nemusia byť zahrnuté do tohto spoločného základu dane z príjmov. V takých prípadoch hovoríme o osobitnom základe dane, ktorý sa zdaňuje formou zrážky pri výplate príjmu alebo podávaním daňového priznania.

Čiastkový základ dane z príjmov zo závislej činnosti

Po ukončení obdobia zdaňovania fyzická osoba, ktorá je daňovníkom, kumuluje príjmy zo závislej činnosti od jedného alebo viacerých zamestnávateľov na základe potvrdení o zdaniteľných príjmoch zo závislej činnosti fyzickej osoby.

Tabuľka č. 4 – Postup výpočtu preplatku/nedoplatku dane, typ A

Ročný (hrubý) zdaniteľný príjem FO od všetkých zamestnávateľov - ročné povinné príspevky (sociálne a zdravotné), ktoré platí zamestnanec = čiastkový základ dane z príjmov zo závislej činnosti
- nezdaniteľná časť základu dane na daňovníka (ročná) - nezdaniteľná časť základu dane na manželku/-la (ročná) - príspevok na doplnkové dôchodkové sporenie (ročný, limitovaný) = ročný znížený základ dane (ročná zdaniteľná mzda)
x 19%, resp. 25% z ročného zníženého základu dane (ročnej mzdy) = ročná daňová povinnosť
- daňový bonus na dieťa (ročný) + daňový bonus na dieťa už vyplatený zamestnávateľom (počas roka) - daňový bonus na zaplatené úroky pri úveroch na bývanie (ročný) - zaplatené preddavky na daň počas zdaňovania = daň na úhradu (+) alebo preplatok na dani (-)

Zdroj: VÁLEK, Juraj a kol. *Daňovníctvo*. 2. vydanie Praha, Wolters Kluwer, 2023. s.58. ISBN 978-80-7676-736-2.

Zamestnanec, ktorý získava príjmy len zo závislej činnosti, má možnosť vyrovnania svojej daňovej povinnosti po skončení roka prostredníctvom **ročného zúčtovania** u zamestnávateľa alebo podania **daňového priznania - typ A**. Príjmy fyzickej osoby

rezidenta SR zahŕňajú aj príjmy zo zahraničia, ktoré sú vyjadrené v eurách. Celkový príjem zo závislej činnosti je znížený o povinné príspevky (sociálne a zdravotné), ktoré zamestnanec platí alebo o príspevky na zahraničné poistenie zamestnanca.

Čiastkový základ dane z príjmov z podnikania, inej samostatnej zárobkovej činnosti, prenájmu a použitia diela a umeleckého výkonu sa vo všeobecnosti vypočítava ako rozdiel medzi príjmami a výdavkami súvisiacimi s dosahovaním, zabezpečením a udržiavaním týchto príjmov v zdaňovacom období. Výdavky môžu byť buď **skutočné (preukázateľné)** alebo stanovené percentom z **hrubých (zdaniteľných) príjmov** - paušálne výdavky.

Paušálne výdavky sú integrované v daňovej legislatíve Slovenskej republiky a boli definované pre jednotlivé druhy príjmov a období. Súčasná forma paušálnych výdavkov zohľadňuje princípy spravodlivého a efektívneho prístupu ku všetkým skupinám daňovníkov.

V prípade spoločného podnikania daňovník uvádza len príjmy a výdavky, ktoré sa týkajú jeho podielu. Podobný prístup sa uplatňuje pri dosahovaní príjmov z majetku, ktorý je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. Manželia sa môžu dohodnúť, ako budú tieto príjmy zdanené - buď spoločne alebo len u jedného z manželov, čo umožňuje optimalizáciu daňového zaťaženia.

Skutočné (preukázateľné) daňové výdavky sú náklady na zabezpečenie a udržanie príjmu, ktoré sú konkrétne preukázateľné v účtovníctve alebo evidencii daňovníka. Výdavky môžu byť uplatnené vo **výške 60%** zo zdaniteľných príjmov dosiahnutých z podnikania alebo inej samostatnej zárobkovej činnosti, alebo vo výške 60% zo zdaniteľných príjmov z použitia diela a umeleckého výkonu. Oba prípady majú ročný limit 20 000 €. Paušálne výdavky môže využiť len daňovník, ktorý nie je platiteľom DPH alebo bol platiteľom DPH len počas súčasného zdaňovacieho obdobia.

Paušálny spôsob účtovania výdavkov je možné použiť len pri príjmoch dosiahnutých z podnikania (§ 6 ods. 1 ZDP), inej samostatnej zárobkovej činnosti (§ 6 ods. 2 ZDP) a príjmoch z použitia diela a umeleckého výkonu (§ 6 ods. 4 ZDP). V paušálnych výdavkoch sú zahrnuté všetky daňové výdavky okrem odvodov do poisťných fondov a príspevkov, ktoré sú povinnosťou daňovníka v súvislosti s dosahovaním príjmov.

Pri príjmoch z prenájmu (§ 6 ods. 3 ZDP) daňovník nemá možnosť uplatňovať paušálne výdavky v rámci jednotlivých kategórií aktívnych príjmov, čo znamená, že nie je možné kombinovať paušálne výdavky s výdavkami, ktoré sú vedené preukázateľným spôsobom. Daňovník je povinný rozhodnúť sa, či pri všetkých uvedených príjmoch vykáže výdavky preukázateľným spôsobom alebo, ak nie je platiteľom DPH alebo je platiteľom DPH len počas časti zdaňovacieho obdobia, môže všetky príjmy vykázat' paušálnym spôsobom účtovania výdavkov.

Tabuľka č. 5 – Možnosti uplatňovania výdavkov FO

Typ príjmu FO (§6 ZDP)	Možnosť uplatnenia výdavkov
Príjem z podnikania	V skutočnej, resp. preukázateľnej výške alebo Vo výške 60% z príjmov, maximálne 20 000€
Príjem z inej SZČ	V skutočnej, resp. preukázateľnej výške alebo Vo výške 60% z príjmov, maximálne 20 000€
Príjem z použitia diela alebo umeleckého výkonu	V skutočnej, resp. preukázateľnej výške alebo Vo výške 60% z príjmov, maximálne 20 000€
Príjem z prenájmu	V skutočnej, resp. preukázateľnej výške

Zdroj: VÁLEK, Juraj a kol. *Daňovníctvo*. 2. vydanie Praha, Wolters Kluwer, 2023. s.60. ISBN 978-80-7676-736-2.

Prevažne sa na možnosť vykazovania daňových výdavkov paušálom spoliehajú daňovníci, ktorí vykonávajú činnosť s nižšími daňovými výdavkami, čo znamená, že takmer každá fyzická osoba má nárok na paušálne výdavky. Táto možnosť sa ponúka aj podnikateľským subjektom, ktoré nemajú záujem o podvojnú účtovníctvo a evidenciu výdavkov v časovej postupnosti (napr. faktúry, výdavkové doklady). Týmto spôsobom nemusí podnikateľ preukazovať svoje výdavky, s výnimkou platieb na poisťovne do zdravotnej a sociálnej poisťovne, ktoré uvedie v **daňovom priznaní typu B**.

Po skončení zdaňovacieho obdobia fyzická osoba - podnikateľ sumarizuje príjmy z podnikania, inej samostatnej zárobkovej činnosti a použitia diela alebo umeleckého výkonu. Výpočet daňovej povinnosti postupuje podobne ako u fyzickej osoby - zamestnanca, pričom

rozdiely spočívajú predovšetkým v uplatňovaní daňových výdavkov, ktoré sú špecifické pre konkrétny typ príjmu.

Tabuľka č. 6 – Postup výpočtu preplatku/nedoplatku dane, typ B

<p>Ročný zdaniteľný príjem FO (všetky príjmy § 6 ods. 1 a ods. 2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ročné povinné príspevky (sociálne a zdravotné odvody sú v sume zahrnuté) alebo - ročné paušálne výdavky (sociálne a zdravotné odvody nie sú v sume zahrnuté) <p>= čiastkový základ dane z príjmov z podnikania a inej SZČ</p>
<ul style="list-style-type: none"> - nezdaniteľná časť základu dane na daňovníka (ročná) - nezdaniteľná časť základu dane na manželku/-la (ročná) - príspevok na doplnkové dôchodkové sporenie (ročný, limitovaný) <p>= ročný znížený základ dane</p>
<p>x 19%, resp. 25% z ročného zníženého základu dane alebo</p> <p>x 15% (podnikateľ dosiahol ročné zdaniteľné príjmy vo výške nižšej ako 49 790€)</p> <p>= ročná daňová povinnosť</p>
<ul style="list-style-type: none"> - daňový bonus na dieťa (ročný – ak podnikateľ vykáže kladný výsledok) + daňový bonus na dieťa už vyplatený zamestnávateľom - daňový bonus na zaplatené úroky pri úveroch na bývanie - zaplatené preddavky na daň počas zdaňovania <p>= daň na úhradu (+) alebo preplatok na dani (-)</p>

Zdroj: VÁLEK, Juraj a kol. *Daňovníctvo*. 2. vydanie Praha, Wolters Kluwer, 2023. s.61. ISBN 978-80-7676-736-2.

1.4.1. Nezdaniteľné časti základu dane FO

V európskych krajinách existujú rôzne formy nezdaniteľných častí základu dane, ktoré ovplyvňujú základ dane daňovníkov. Na Slovensku sa nezdaniteľné časti využívajú ako významné daňové výnimky, pričom ich výška sa odvíja od základu dane a môže sa meniť v súlade s legislatívnymi zmenami, ako to bolo v prípade novelizácie v roku 2006, ktorá zohľadňovala sociálny charakter a prispôbovala ich výšku výške životného minima. Od roku 2004 sa na Slovensku zmenila prax využívania nezdaniteľnej časti základu dane (NČZD). Do tej doby bola výška NČZD stanovená pevne a platili aj znížené základy dane na manželku, dieťa, čiastočného alebo plného invalida, a dieťa so zdravotným postihnutím a daňovníka ZŤP. Avšak od roku 2004 umožňuje daňový zákon uplatňovať NČZD výlučne

na daňovníka a manželku. Každoročne dochádza k zvyšovaniu výšky nezdaniteľnej časti základu dane pre fyzické osoby, ktorá je indexovaná rastom sumy životného minima.

V roku 2007 došlo prvýkrát k úprave výšky nezdaniteľnej časti základu dane na daňovníka, ktorá sa znížila v závislosti od základu dane. Výpočet vychádzal z koeficientu 19,2-násobku platného životného minima, čím sa zmenilo zdaňovanie príjmov v Slovenskej republike na proporcionálne. Nezdaniteľná časť základu dane (NČZD) prináša určitý stupeň progresivity, keďže s rastúcim príjmom efektívna sadzba dane rastie. Avšak, takáto forma NČZD neplní sociálne kritériá, pretože je dostupná pre každého po splnení zákonných podmienok. Skutočný sociálny charakter by bol prítomný, keby si NČZD mohol uplatniť len daňovník, ktorý by po splnení svojich daňových povinností nemal dostatok finančných prostriedkov na pokrytie nevyhnutných životných nákladov. Výška NČZD je viazaná na životné minimum a hranicu základu dane, pričom zvyšovanie NČZD sa prejavuje znížením daňových príjmov verejného sektora. Súčasná forma NČZD pre daňovníka a manželku/manžela nesie sociálny charakter a slúži na zníženie základu dane pred zdanením, čím sa zaraďuje medzi nástroje sociálneho systému vrátane daňových zvýhodnení a odpočítateľných položiek.

Tabuľka č. 7 – Nezdaniteľná časť dane na daňovníka z aktívnych príjmov nižších a rovných ako 92,8 násobok životného minima

Základ dane daňovníka z aktívnych príjmov	Nezdaniteľná časť základu dane na daňovníka - ročná
<p>ZD z AP \leq 92,8 x ŽM (v roku 2023 suma 21 754,18€) Nárok na plnú výšku NČZDD.</p>	<p>Ročná výška 21 x ŽM (v roku 2023 suma 4 922,82€) Mesačná výška 21 x ŽM / 12 (v mesiaci 2023 suma 410,24€)</p>
<p>ZD z AP < 92,8 x ŽM (v roku 2023 suma 21 754,18€) Dochádza k postupnému znižovaniu NČZDD až na nulu.</p>	<p>Ročná výška (44,2 x ŽM) – (ZD z AP / 4) (v roku 2023 10 361,36 – (ZD z AP / 4)) Mesačná výška 21 x ŽM / 12 (v mesiaci 2023 suma 410,24€)</p>

Zdroj: VÁLEK, Juraj a kol. *Daňovníctvo*. 2. vydanie Praha, Wolters Kluwer, 2023. s.69. ISBN 978-80-7676-736-2.

Platné životné minimum k 1. januáru 2023 na účely výpočtu NČZD je 234,42 €

Tabuľka č. 8 – Nezdaniteľná časť dane na daňovníka z aktívnych príjmov nižších, rovných a väčších ako 92,8 násobok životného minima

Základ dane daňovníka z AP $\leq 176,8 \times \text{ŽM}$ (v roku 2023 suma 41 445,46€)	
Ročná výška $19,2 \times \text{ŽM}$ – VP manželky	VP manželky 0€ (v roku 2023 suma 4500,86€) Nárok na plnú výšku NČZDM.
Ročná výška $19,2 \times \text{ŽM}$ – VP manželky	VP manželky $< 4\,500,86\text{€}$ (v roku 2023 suma 4500,86€ - VP manželky) Dochádza k znižovaniu NČZDM až na nulu.
Základ dane daňovníka z AP $> 176,8 \times \text{ŽM}$ (v roku 2023 suma 41 445,46€)	
Ročná výška $(63,4 \times \text{ŽM}) - (\text{ZD z AP} / 4) - \text{VP manželky}$	VP manželky 0€ (v roku 2023 suma 14 862,23€ - (ZD z AP / 4)) Nárok na zníženú výšku NČZDM.
Ročná výška $(63,4 \times \text{ŽM}) - (\text{ZD z AP} / 4) - \text{VP manželky}$	VP manželky $< 4\,500,86\text{€}$ (v roku 2023 suma 14 862,23€ - (ZD z AP / 4)) Dochádza k znižovaniu NČZDM až na nulu

Zdroj: VÁLEK, Juraj a kol. *Daňovníctvo*. 2. vydanie Praha, Wolters Kluwer, 2023. s.71. ISBN 978-80-7676-736-2.

Od roku 2018 sa na uplatnenie nezdaniteľnej časti základu dane na manželku/manžela (NČZDM) vzťahujú ďalšie podmienky. Plnú výšku NČZDM na manželku/manžela môže daňovník uplatniť iba v prípade, ak manželka/manžel žije s ním v domácnosti a spĺňa aspoň jednu z uvedených podmienok. Ak manželka/manžel nespĺňa žiadnu z týchto podmienok, nárok na uplatnenie NČZDM zaniká.

- Stará sa o vyživované maloleté dieťa žijúce s daňovníkom v domácnosti, pričom za vyživované dieťa sa považuje do troch rokov, resp. šesť rokov života.
- Poberá peňažný príspevok na opatrenie.
- Je zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie.
- Považuje sa za občana so zdravotným postihnutím.
- Považuje sa za občana s ťažkým zdravotným postihnutím.

Sadzba dane z príjmov

Tabuľka č. 9 – Jednotlivé percentuálne sadzby dane z príjmov podľa výšky ZD

19% sadzba dane z príjmov FO	sa uplatňuje z tej časti ZD, ktorá je $\leq 176,8$ -násobok sumy platného ŽM v danom zdaňovacom období
25% sadzba dane z príjmov FO	Sa uplatňuje z tej časti ZD FO, ktorá je $> 176,8$ -násobok platného ŽM
15% sadzba dane z príjmov FO	Dosahujúce príjmy z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti, ak zdaniteľné príjmy $<$ ako 49 790€

Zdroj: VÁLEK, Juraj a kol. *Daňovníctvo*. 2. vydanie Praha, Wolters Kluwer, 2023. s.75. ISBN 978-80-7676-736-2.

V období od roku 2004 do 2012 sa v slovenskom daňovom systéme uplatňovala lineárna, teda jednotná sadzba dane z príjmov fyzických osôb, ktorá činila 19%. Od 1. januára 2013 sa znovu začala aplikovať progresivita zdanenia FO, pričom boli zavedené dve sadzby: 19% a 25%. Výška dane sa odvíja od veľkosti základu dane fyzickej osoby a násobku sumy platného životného minima.

Pre fyzické osoby, ktoré dosahujú príjmy z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti, sa uplatňuje znížená lineárna sadzba dane z príjmov vo výške 15%. Od roku 2021 môže fyzická osoba uplatniť túto lineárnu sadzbu dane iba v prípade, ak celkové hrubé zdaniteľné príjmy (výnosy) z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti nepresiahli sumu 49 790 eur. Ak v príslušnom zdaňovacom období hrubé zdaniteľné príjmy (výnosy) presiahnu tento limit, zdaňujú sa progresívnou sadzbou dane z príjmov vo výške 19%, respektíve 25%, pričom výška dane závisí od dosiahnutého základu (čiastkového základu dane) z týchto príjmov.

2. Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

Cieľom tejto práce je vypracovať detailné zhodnotenie výšky daňového zaťaženia fyzických osôb, pričom sa podrobne zaoberá analýzou faktorov, ktoré ovplyvňujú tento dôležitý ukazovateľ. V rámci rozboru sa zaoberáme definícií fyzickej osoby, preskúmaniu predmetu dane a štúdiu sadzieb dane, pričom sa snažíme poskytnúť holistický pohľad na daňovú záťaž, ktorou sú konfrontovaní jednotlivci. Okrem toho sa detailne zaoberáme výpočtu dane, s cieľom identifikovať a pochopiť mechanizmy, ktoré formujú finančnú povinnosť fyzickej osoby voči daňovému systému. Tento výskum má potenciál prispieť k lepšiemu pochopeniu daňového prostredia, jeho vplyvu na jednotlivca a potenciálnym oblastiam pre zlepšenie s cieľom zabezpečiť spravodlivý a efektívny daňový systém.

Na dosiahnutie stanovených cieľov bolo nevyhnutné získať dostatok relevantných a kvalitných informácií. Hlavnými zdrojmi informácií, ktoré sme použili pri písaní tejto práce, boli odborná literatúra a právne normy, najmä Zákon o dani z príjmov, Zákonník práce, Občiansky zákon a Živnostenský zákon. Taktiež sme nadobudli poznatky štúdiom a komunikáciou so zamestnancami finančnej správy, aby sme objasnili problémy, s ktorými sa často stretávame.

Pri písaní bakalárskej práce sme využili rozličné metódy skúmania. Analýzou použitej literatúry sme získali potrebné teoretické poznatky súvisiace s daňou z príjmov. Tieto poznatky sme následne implikovali do praktickej časti, kde sme pomocou postupov a vzorcov vypočítali jednotlivé výšky dane. Prvoradý bol záujem zistiť správnu výšku sadzieb, ktoré sa menia každým rokom. Tieto údaje sme získavali primárne zo zákonov, ale aj z odborných internetových článkov. Vďaka výpočtom sme boli schopní identifikovať, či má daná fyzická osoba preplatok alebo nedoplatok na dani. K záveru praktickej časti sme z nadobudnutých informácií vyvodili nové návrhy pre zlepšenie v danej oblasti.

3. Výsledky práce a diskusia

V rámci výsledkov práce detailne analyzujeme výpočet dane z príjmov pre rôzne kategórie jednotlivcov, konkrétne pre študenta a živnostníka. Okrem toho vypočítame nezdaniteľnú časť na druha/družku danej osoby. Naše analýzy budú založené na reálnych údajoch o príjmoch za rok 2023.

V tabuľkách vyhodnocujeme jednotlivé výpočty dane z príjmu pre študenta pracujúceho celý rok a sezónneho študenta. Osobitnú pozornosť venovať budeme preplatkom dane, ktoré môžu nastať v prípade študenta, ktorý pracuje počas celého roka a študenta pracujúceho iba sezónne.

Výpočty daní budú založené na sadzbách daní stanovených v zákone o dani z príjmov, pričom údaje čerpáme z platných právnych predpisov. Na základe týchto výpočtov identifikujeme potenciálne preplatky daní a analyzujeme ich dôsledky pre jednotlivcov.

Týmto spôsobom poskytneme konkrétne príklady, ako daňové zákony ovplyvňujú jednotlivcov v ich každodennom živote a identifikujeme možné oblasti na zlepšenie alebo úpravy v daňovom systéme.

3.1. Daň z príjmu študenta na základe dohody o brigádnickej práci študenta

Marta, ako študentka tretieho ročníka na Ekonomickej univerzite v Bratislave, pôsobí od júna 2021 v spoločnosti DHL Logistics (Slovakia), spol. s r.o. na základe dohody o brigádnickej práci. Jej pracovný vzťah je definovaný v súlade so Zákonom č. 553/2003 Z. z. § 4 ods.1, písm. n, o, p. Jej pracovná doba je organizovaná do zmien (ranná, poobedná a nočná), pričom jej hodinová mzda je 7,50 eur/h. Podľa uvedeného zákona má nárok na niekoľko druhov príplatkov, ktoré sú definované v závislosti od času a dňa práce. Konkrétne ide o príplatky za prácu v noci, cez víkend a cez sviatok.

Okrem toho, Marta odvádza odvody do sociálnej poisťovne vo výške 7% z jej mzdy, pričom táto suma je rozdelená medzi starobné (4%) a invalidné (3%) poistenie. Aby znižovala svoju daňovú povinnosť, uplatňuje si odvodovú odpočítateľnú položku vo výške 200 eur a nezdaniteľnú časť dane vo výške 410,24 eur.

Jej povinnosťou ako študentky je podať si daňové priznanie v prípade, že jej ročný zdaniteľný príjem presiahne sumu 2461,41 eur.

Príplatok za prácu vykonanú v noci + 1,43 eur/h (od 01.06.2023 +1,609 eur/h), príplatok za vykonanú prácu v sobotu +1,79 eur/h (od 01.06.2023 + 2,012 eur/h), príplatok za vykonanú prácu v nedeľu + 3,58 eur/h (od 01.06.2023 + 4,023 eur/h). Príplatok za vykonanú prácu cez sviatok vo výške + 8,046 eur/h podľa priemerného zárobku na pracovnoprávne účely.

V januári 2023 Marta odpracovala 13 ranných zmien. Z toho 9 ranných cez týždeň, 2 soboty, 1 nedeľu a 1 sviatok (piatok 06.01.).

13 dní x 7,5h x 7,5 eur = 731,25 eur

2 dni x 7,5h x 1,79 eur = 26,85 eur (príplatok za soboty)

1 deň x 7,5h x 3,58 eur = 26,85 eur (príplatok za nedeľu)

1 deň x 7,5h x 8,046 eur = 60,35 eur (príplatok za sviatok)

Tabuľka č. 10 – Výpočet mzdy za mesiac január

Položka mzdy	Výpočet konkrétnej položky mzdy	Výsledok
Hrubý príjem	731,25 € + 26,85 € + 26,85 € + 60,35 €	= 845,30 €
Príplatky	26,85 € + 26,85 € + 60,35 €	= 114,05 €
Starobné a invalidné poistenie	(Hrubý príjem – odpočítateľná položka) * 7% (845,30 € - 200 €) * 7%	= 45,17 €
Preddavok na daň	(Hrubý príjem – starobné a invalidné poistenie – NČZD) * 19% (845,30 € - 45,17 € - 410,24 €) * 19%	= 74,08 €
Čistý príjem	Hrubý príjem – starobné a invalidné poistenie – preddavok na daň 845,30 € - 45,17 € - 47,08 € - 74,08 €	= 726,05 €

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa výplatnej pásky

Za mesiac január Marta dosiahla hrubý príjem vo výške 845,30 eur. Z toho odviedla 45,17 eur do sociálnej poisťovne a mesačný preddavok na daň vyšiel 74,08 eur. Len na príplatkoch mala hrubý príjem navýšený o 114,05 eur.

V mesiaci december odpracovala 5 dní. 4 ranné zmeny z toho jednu sobotu a jednu nedeľu. Na konci mesiaca pridala ešte jednu poobednú zmenu.

$$5 \text{ dní} \times 7,5\text{h} \times 7,5 \text{ eur} = 281,25 \text{ eur}$$

$$1 \text{ deň} \times 7,5\text{h} \times 2,012 = 15,09 \text{ eur}$$

$$1 \text{ deň} \times 7,5\text{h} \times 4,023 \text{ eur} = 30,18 \text{ eur}$$

$$\text{Hrubý príjem} = 281,25 \text{ eur} + 15,09 \text{ eur} + 30,18 \text{ eur} = 326,52 \text{ eur}$$

$$\text{Starobné a invalidné poistenie} = (326,52 \text{ eur} - 200 \text{ eur}) \times 0,07 = 8,85 \text{ eur.}$$

$$\text{Preddavok na daň} = (326,52 \text{ eur} - 8,85 \text{ eur} - 410,24 \text{ eur}) \times 0,19 = - 10,75 \text{ eur} = 0$$

$$\text{Čistý príjem} = 326,52 \text{ eur} - 8,85 \text{ eur} - 0 = 317,67 \text{ eur.}$$

Marta v decembri nedosiahla dostatočnú výšku príjmu z ktorého by sa dala odčítať nezdaniteľná časť. Vyplýva z toho, že za tento mesiac jej mzda nepodlieha dani.

Tabuľka č. 11 – Výpočet výšky dane

Položka RZ	Čiastka v eurách
Úhrn vyplatených zdaniteľných príjmov	7385,11 €
Poistné príspevky	362,86 €
Úhrn preddavkov na daň	439,41 €
Nezdaniteľná časť základu dane	4922,88 €
Základ dane	2099,37 €
Daň 19%	398,89 €
Daňový preplatok	40,52 €

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa ročného zúčtovania dane

$$\text{Čiastkový základ dane} = \text{Úhrn zdaniteľných príjmov} - \text{poistné príspevky}$$

$$7022,25 \text{ eur} = 7385,11 \text{ eur} - 362,86 \text{ eur}$$

$$\text{Základ dane} = \text{čiastkový základ dane} - \text{nezdaniteľná časť základu dane}$$

$$7022,25 \text{ eur} - 4922,88 \text{ eur} = 2099,37 \text{ eur}$$

$$\text{Daň} = 19\% \text{ zo základu dane} = 2099,37 \times 0,19 = 398,89 \text{ eur}$$

$$\text{Daň} - \text{úhrn preddavkov na daň} = \text{preplatok/nedoplatok}$$

$$398,89 \text{ eur} - 439,41 \text{ eur} = - 40,52 \text{ eur preplatok dane}$$

V januári 2024 firma DHL Logistics (Slovakia), spol. s.r.o. poslala svojim zamestnancom Potvrdenie o zdaniteľných príjmoch za rok 2023 na účely podania daňového priznania/ročného zúčtovania preddavkov daní. Marta po prezretí Potvrdenia o zdaniteľných príjmoch požiadala o vykonanie ročného zúčtovania dane. Následne jej firma podá daňové priznanie.

Tabuľka č. 12 – Prehľad príjmov za rok 2023

Mesiac	Hrubý príjem	Starobné poistenie	Invalidné poistenie	Daň	Čistý príjem
Január	845,30 €	25,81 €	19,35 €	74,08 €	726,06 €
Február	602,78 €	16,11 €	12,08 €	31,23 €	543,36 €
Marec	436,51 €	9,46 €	7,09 €	1,85 €	418,11 €
Apríl	514,43 €	12,57 €	9,43 €	15,62 €	476,81 €
Máj	683,48 €	19,33 €	14,50 €	45,49 €	604,16 €
Jún	560,90 €	22,43 €	16,82 €	21,17 €	500,48 €
Júl	296,34 €	3,85 €	2,89 €	0 €	289,60 €
August	555,62 €	14,22 €	10,66 €	22,90 €	507,84 €
September	867,05 €	26,68 €	20,01 €	77,92 €	742,44 €
Október	864,04 €	26,56 €	19,92 €	77,39 €	740,18 €
November	832,14 €	25,28 €	18,96 €	71,76 €	716,14 €
December	326,52 €	5,06 €	3,79 €	0 €	317,67 €
Spolu	7385,11 €	207,36 €	155,50 €	439,41 €	6321,43 €

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa výplatných pásov

Mzdové oddelenie poskytlo v januári svojim zamestnancom Potvrdenie o zdaniteľných príjmoch, na základe čoho môžu požiadať o ročné zúčtovanie alebo im poslúži ako podklad pre daňové priznanie.

Obrázok č. 2 – Potvrdenie o zdaniteľných príjmoch za rok 2023

II. ODDIEL - ÚDAJE O ZDANITEĽNÝCH PRÍJMOCH A ĎALŠIE ÚDAJE			
Úhrn vyplatených zdaniteľných príjmov zo závislej činnosti (§ 5 zákona), okrem príjmov, z ktorých sa daň vyberá zrážkou podľa § 43 zákona		01	7 385,11
z toho	úhrn príjmov plynúcich na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru	01a	7 385,11
	úhrn príjmov plynúcich zo zdrojov v zahraničí, pri ktorých sa postupuje podľa § 45 zákona	01b	0,00
Poistné a príspevky celkom (r. 02a + r. 02b + r. 02c)		02	362,86
z toho	úhrn poistného na sociálne poistenie (zabezpečenie)	02a	362,86
	úhrn poistného na zdravotné poistenie	02b	0,00
	úhrn poistného na sociálne, zdravotné poistenie, ktoré sa viaže k príjmom uvedeným na r. 01b	02c	0,00
Čiastkový základ dane (r. 01 - r. 02)		03	7 022,25
Úhrn preddavkov na daň zrazených podľa § 35 zákona (bez uplatnenia daňového bonusu)		04	439,41
Úhrn príjmov oslobodených od dane podľa § 5 ods. 7 písm. k) zákona (max. 200 €)		05	0,00
Úhrn príjmov oslobodených od dane podľa § 5 ods. 7 písm. l) zákona (max. 2 000 €)		06	0,00

Zdroj: Vlastné spracovanie cez formulár daňového (typ A) na stránke finančnej správy

Marta si vo vlastnom záujme vyplnila daňové priznanie len pre svoju potrebu byť informovaná o výške daňového preplatku ešte predtým ako ho v apríli dostane. Nakoľko mala vysoký príjem nevyšiel jej preplatok celej preddavkovo uhradenej dane.

Obrázok č. 3 - Daňové priznanie k dani z príjmov FO (typ A) za obdobie 2023

V. ODDIEL - VÝPOČET ZÁKLADU DANE Z PRÍJMOV ZO ZÁVISLEJ ČINNOSTI (§ 5 zákona) - v eurách			
Úhrn príjmov od všetkých zamestnávateľov ⁹⁾		34	7 385,11
z toho	úhrn príjmov plynúcich na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru	35	,
	úhrn povinného poistného (§ 5 ods. 8 zákona) ⁹⁾	36	362,86
z toho	úhrn poistného na sociálne poistenie (zabezpečenie)	37	362,86
	úhrn poistného na zdravotné poistenie	38	,
Základ dane podľa § 5 ods. 8 zákona (r. 34 - r. 36)		39	7 022,25
<small>9) Vypĺňa sa na základe všetkých potvrdení (dokladov) o príjmoch zo závislej činnosti plynúcich zo zdrojov na území Slovenskej republiky a zo zdrojov v zahraničí a o zaplatenom povinnom poistnom preukazujúcich uvádzané skutočnosti vrátane dostatočnej identifikácie daňovníka. Údaje o príjmoch zo zdrojov v zahraničí sa uvádzajú v IX. oddiele. Súčasťou príjmov v r. 34 sú aj príjmy podľa § 5 ods. 7 zákona, pri ktorých nie sú v príslušnom zdaňovacom období splnené podmienky pre ich oslobodenie od dane. Kópie potvrdení (dokladov) sú prílohami daňového priznania.</small>			
VI. ODDIEL - VÝPOČET DANE podľa § 15 zákona - v eurách			
Zníženie základu dane podľa § 11 zákona	ods. 2 - na daňovníka	40	4 922,82
	ods. 3 - na manželku (manžela)	41	,
	ods. 8 - na preukázateľne zaplatené príspevky na celoeurópsky osobný dôchodkový produkt a príspevky na doplnkové dôchodkové sporenie maximálne v úhrnnej výške 180 eur	42	,
	Spolu (r. 40 + r. 41 + r. 42) maximálne do výšky základu dane v r. 39	43	4 922,82
Základ dane z r. 39 znížený o sumu z r. 43 a zvýšený o sumu príspevkov, o ktorú sa zvyšuje základ dane podľa § 11 ods. 11 a § 5ZZza ods. 2 zákona		44	2 099,43
Daň podľa § 15 zákona zo základu dane z r. 44		45	398,89
Suma daňového bonusu na zaplatené úroky podľa § 33a zákona na poukázanie správcom dane ¹⁰⁾ r. 66 - r. 58 > 0			
Úhrn preddavkov na daň	zaplatených podľa § 34 zákona	68	,
	zrazených podľa § 35 zákona ¹⁰⁾ (neuvádzajú sa preddavky podľa § 35 ods. 10 a 11 zákona)	69	439,41
	zaplatených podľa § 35 ods. 10 a 11 zákona	70	,
Daň na úhradu vrátane zamestnávateľom nesprávne vyplatených daňových bonusov alebo zamestnaneckej prémie r. 56 - r. 57 + r. 59 + r. 61 - r. 63 + r. 65 + r. 67 - r. 68 - r. 69 - r. 70 + r. 47 (+) ¹⁰⁾		71	,
Daňový preplatok znížený o zamestnávateľom nesprávne vyplatené daňové bonusy alebo zamestnaneckú prémie r. 56 - r. 57 + r. 59 + r. 61 - r. 63 + r. 65 + r. 67 - r. 68 - r. 69 - r. 70 + r. 47 (-)		72	40,52

Zdroj: Vlastné spracovanie cez formulár daňového (typ A) na stránke finančnej správy

Keďže nedostala celý preplatok dane a bolo jej poskytnuté Potvrdenie o zaplatení dane z príjmov zo závislej činnosti. Má nárok darovať 2% z rozdielu zaplatenej dane a preplatku dane (439,41 € - 40,52 € = 398,89 €). A to vo výške 7,98 €.

Príklad č.2

Richard, ako stredoškolský študent, sa počas letných prázdnin zapojil do brigádnickej práce v spoločnosti PHOENIX Zdravotnícke zásobovanie, a.s. Na základe tejto dohody získal zdaniteľné príjmy vo výške 2238,26 € počas obdobia dva a pol mesiaca. Po odpočítaní poistného a príspevkov vo výške 118 €, ktoré odvádzal do sociálnej poisťovne, bol jeho čistý základ dane 2120,26 €. Preddavok dane v sume 218,02 € bol z jeho strany odvedený na daňový úrad. Hoci neodpracoval celý kalendárny rok, má nárok na uplatnenie celej nezdaniteľnej časti základu dane vo výške 4922,88 €. Rozdiel medzi čiastkovým základom dane a nezdaniteľnou časťou základu dane bol -2802,62 €, čo znamená, že Richard má nárok na preplatok celej dane.

Podľa Zákona o dani z príjmov § 11ods. 2 písm. a) nie je povinný podať daňové priznanie ak jeho príjmy nepresiahli 2461,41 €.

Možnosť A

V prípade ak si nepodá daňové priznanie, lebo nemusí, prepadne jeho zrazená daň štátu.

Možnosť B - výhodnejšia

Podá si daňové priznanie a vzniká mu nárok na preplatok celej dane v sume 218,02 €

Obrázok č. 4 - Daňové priznanie k dani z príjmov FO (typ A) za obdobie 2023

XI. ODDIEL - ŽIADOSŤ O VYPLATENIE DAŇOVÉHO BONUSU, O VRÁTENIE DAŇOVÉHO PREPLATKU ALEBO VYPLATENIE ZAMESTNANECKEJ PRÉMIE ^	
☐	Žiadam o vyplatenie daňového bonusu alebo rozdielu daňového bonusu podľa zákona (r. 61 alebo rozdiel z r. 78, ak je kladný)
☐	Žiadam o vyplatenie zamestnaneckej prémie podľa § 32a zákona (z r. 46 alebo rozdiel z r. 80, ak je kladný)
☐	Žiadam o vyplatenie daňového bonusu na zaplatené úroky alebo rozdielu daňového bonusu na zaplatené úroky podľa § 33a zákona (r. 67 alebo rozdiel z r. 82, ak je kladný)
☒	Žiadam o vrátenie daňového preplatku podľa § 79 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (z r. 72 alebo rozdiel z r. 76, ak je záporný)
☐	poštovou poukážkou (do výšky 15 000 eur vrátane)
☒	na účet
☐	na účet v zahraničí, ktorého nie som majiteľom

Zdroj: Vlastné spracovanie cez formulár daňového (typ A) na stránke finančnej správy

3.2. Prípadové štúdie na nezdaniteľnú časť základu dane na druha/družku

Druh a družka žijú v spoločnej domácnosti, kde sa spoločne starajú o 2 družkiných synov. Dňa 5.9. 2023 sa im narodila dcéra. V DP za zdaňovacie obdobie si uplatnia nárok na DB:

Obrázok č. 5 – Základ dane na druhov/družky

DRUH za 4 mesiace na dcéru	DRUŽKA za 12 mesiacov na 2 synov
ZD môže navýšiť o ZD družky len za 3 mesiace (október až december)	ZD si nemôže navýšiť, nakoľko druh nie je oprávnenou osobou
<i>Aj postup podľa § 33 ods. 10 ZDP</i>	<i>Ak by si uplatnila družka DB na všetky deti (druh by si DB neuplatňoval), potom by si mohla svoj ZD navýšiť o pomernú časť ZD druha, za október až december.</i>

Zdroj : Interný zdroj z Finančnej správy

Modelová situácia:

Druh má základ dane 12000 € a **družka** má základ dane 8000 €. Všetky deti sú mladšie ako 18 rokov.

Uplatnenie DB 1 spôsob:

Druh si uplatní DB na dcéru za 4 mesiace (od narodenia) : $140 \text{ €} \times 4 \text{ mesiace} = 560 \text{ €}$ maximálne do 20 % základu dane zvýšeného o základ dane družky (matky dieťaťa). Druhá oprávnená osoba spĺňa podmienky za 3 mesiace (október – december) = $8000 \text{ €} / 12 * 3 = 2000 \text{ €}$

$12000 \text{ €} + 2000 \text{ €} = 14000 \text{ €}$ (zvýšený základ dane pre výpočet DB)

$20 \% \text{ z } 14000 \text{ €} = 2800 \text{ €}$ z toho za mesiace september – december = 933,33 €

Druh si na spoločnú dcéru uplatní 560 € t.j. maximálnu výšku DB

Družka si uplatní DB na 2 synov za 12 mesiacov : $140 \text{ €} \times 12 \text{ mesiacov} \times 2 \text{ deti} = 3360 \text{ €}$
maximálne do 27 % zo základu dane. Základ dane si nezvyšuje o základ dane druha, lebo druh nie je oprávnenou osobou.

$27 \% \text{ z } 8000 \text{ €} = 2160 \text{ €}.$

Družka si na synov uplatní DB vo výške 2160 €.

Uplatnenie DB 2 spôsob:

Druh si neuplatňuje žiadny DB. DB na všetky deti si uplatní **družka**. Január – august na 2 deti a september – december na 3 deti. Maximálne do ustanoveného % ZD.

$140 \text{ €} \times 2 \text{ deti} \times 8 \text{ mesiacov} = 2240 \text{ €}$

$140 \text{ €} \times 3 \text{ deti} \times 4 \text{ mesiace} = 1680 \text{ €}$ spolu maximálny DB 3920 €

Keďže druh je otcom dcéry spĺňa podmienky uplatnenia DB ako druhá oprávnená osoba za 3 mesiace (október – december). $12000 \text{ €} / 12 \times 3 = 3000 \text{ €}$. Družka si môže zvýšiť základ dane pre výpočet DB o 3000 €.

$8000 \text{ €} + 3000 \text{ €} = 11000 \text{ €}$

$27 \% \text{ z } 11000 \text{ €} = 2970 \text{ €}$ z toho za 8 mesiacov = 1980 € (*január – august za 2 deti*)

$34 \% \text{ z } 11000 \text{ €} = 3740 \text{ €}$ z toho za 4 mesiac = 1246,67 € (*september - december za 3 deti*)

Uplatnenie DB 3 spôsob:

DB na všetky deti si uplatňuje družka (matka detí) a rozhodla sa nevyužiť možnosť podľa § 33 ods. 8 ZDB t.j. nebude si zvyšovať základ dane o základ dane druhej oprávnenej osoby. Január – august na 2 deti a september – december na 3 deti. Maximálne do ustanoveného % ZD.

$140 \text{ €} \times 2 \text{ deti} \times 8 \text{ mesiacov} = 2240 \text{ €}$

$140 \text{ €} \times 3 \text{ deti} \times 4 \text{ mesiace} = 1680 \text{ €}$ spolu maximálny DB 3920 €

$27 \% \text{ z } 8000 \text{ €} = 2160 \text{ €}$ z toho za 8 mesiacov = 1440 € (*január – august za 2 deti*)

$34 \% \text{ z } 8000 \text{ €} = 2720 \text{ €}$ z toho na 4 mesiace = 906,67 € (*september – december za 3 deti*)

Získaný DB

1 spôsob: $560 \text{ €} + 2160 \text{ €} = 2720 \text{ €}$

2 spôsob: $1980 \text{ €} + 1246,67 \text{ €} = 3226,67 \text{ €}$

3 spôsob: $1440 \text{ €} + 906,67 \text{ €} = 2346,67 \text{ €}$

Príklad 2

Podmienky na uplatnenie daňového bonusu spĺňajú matka a otec, ktorý vyživujú 2 deti vo veku do 18 rokov po dobu 12 mesiacov a 1 dieťa, ktoré sa narodilo 25.5.2023 (8 mesiacov).

Matka aj otec detí poberali príjem podľa § 5 ZDP a uplatňujú si DB nasledovne:

Matka za mesiace január až apríl na 2 deti a máj 3 deti. Jej základ dane za rok 2023 je 6000 €

Otec za mesiace jún až december na 3 deti. Jeho základ dane za rok 2023 je 12000 €

Matka podáva DP, v ktorom si navyšuje ZD o ZD otca dieťaťa, ktorému je vykonané RZ.

V máji sa otec rozhodol podať DDP, v ktorom, aplikuje postup podľa § 33 ods. 8 ZDP.

Matka

Daňový bonus na 1 dieťa do 18 rokov je 140 €, max. do ustanoveného % ZD. Pri 2 deťoch je to 27 %, pri 3 deťoch 34 %.

$140 \text{ €} \times 2 \text{ deti} \times 4 \text{ mesiace} = 1200 \text{ €}$

$140 \text{ €} \times 3 \text{ deti} \times 1 \text{ mesiac} = 420 \text{ €}$

Spolu 1620 €.

DB vypočítaný z príjmu matky spolu 710 € (nedosahuje plnú výšku DB)

$27 \% \text{ z } 6000 \text{ €} = 1620 \text{ €}$ z toho za 4 mesiace (január – apríl) = 540 €

$34 \% \text{ z } 6000 \text{ €} = 2400 \text{ €}$ z toho za 1 mesiac (máj) = 170 €

Matka si zvýši základ dane pre účely DB o základ dane otca (druhej oprávnenej osoby)

ZD otca je 12000 € z toho za 5 mesiacov = 5000 €

Zvýšený základ dane na účely výpočtu DB u matky = 6000 € + 5000 € = 11000 €

$27 \% \text{ z } 11000 \text{ €} = 2970 \text{ €}$ z toho za január – apríl = 990 €

$34 \% \text{ z } 11000 \text{ €} = 3740 \text{ €}$ z toho za máj = 311,67 €

Nárok na DB pri použití § 33 ods. 8 ZDP – t.j. matka si zvýšila základ dane o základ dane druhej oprávnenej osoby (otca) **je 1301 €**. Túto sumu si uplatní v DP.

Matka doloží k DP potvrdenie o ročnom zúčtovaní otca.

Otec

Daňový bonus na 1 dieťa do 18 rokov je 140 €, max. do ustanoveného % ZD. Pri 3 deťoch 34 %.

140 € x 3 deti x 7 mesiacov = 2940 €.

DB vypočítaný v ročnom zúčtovaní otca (len z jeho príjmu)

34 % z 12000 € = 4080 € z toho za 7 mesiacov = 2380 € (nedosahuje plnú výšku DB)

V máji sa otec rozhodne **podat' DDP** a aplikuje postup podľa § 33 ods. 8 ZDP t.j. **zvýši si základ dane pre výpočet DB o základ dane matky (druhá oprávnená osoba)**

ZD matky je 6000 € z toho na 7 mesiacov = 3500 €

Zvýšený základ dane na účely výpočtu DB u otca = 12000 € + 3500 € = 15500 €

34 % z 15500 € = 5270 € z toho na 7 mesiacov (jún – december) = 3074,17 €

Otec si môže uplatniť DB v maximálnej výške 2940 € (140 € na 3 deti a 7 mesiacov)

Otec k DDP neprikladá žiadny doklad od druhej oprávnenej osoby. Zaškrtnie políčko, že podala daňové priznanie.

Príklad č. 2

Eva s Jánom vyživujú 2 deti. Ján 3.5.2023 zomrel. Eva sa 2.8.2023 vydala a Martina, ktorý vyživuje jedno vlastné dieťa (dieťa je zverené do striedavaj osobnej starostlivosti obidvoch rodičov). V tomto prípade sú 4 oprávnené osoby:

Ján: 5 mesiacov 2 vlastné deti

Eva: 12 mesiacov 2 vlastné deti a 4 mesiace na jedno dieťa druhého z manželov

Martin: 12 mesiacov na 1 vlastné dieťa a 4 mesiace na 2 deti druhého z manželov

Martinova bývalá manželka: 12 mesiacov na 1 vlastné dieťa.

Po dohode si DB uplatnia nasledovne:

Eva na 2 vlastné deti v mesiacoch január až august 2023

Martin na jedno vlastné dieťa na celý rok a 2 deti druhého z manželov v mesiacoch september až december 2023.

V DP si zvýšia základ dane nasledovne:

Obrázok č. 6 – ZD na deti

EVA	MARTIN
Základ dane si môže navýšiť o pomernú časť základu dane Jána - 5 mesiacov (január až máj)	Základ dane si môže navýšiť : - o celý základ dane bývalej manželky, s ktorou má v striedavej starostlivosti vlastné dieťa alebo - o pomernú časť základu dane Evy - 4 mesiace (9 až 12)

Zdroj: Interný zdroj z Finančnej správy

3.3. Daň z príjmov podnikateľa – živnostníka

Ivan pracuje ako stavebný remeselník na základe živnostenského oprávnenia. Jeho práca zahŕňa murovanie, maľovanie, obkladanie kúpeľní, pokladanie dlažby, omietanie, sieťkovanie, ako aj pokladanie strešnej krytiny a prípravu sadrokartónu. Je považovaný za jedného z najlepších vo svojom odbore, preto aj po dosiahnutí dôchodkového veku 65 rokov stále pracuje. Momentálne pracuje pre firmu TehloSTAV, s. r. o., kde je ohodnotený hodinovou mzdou 12 €, bez nároku na príplatok za sviatky alebo víkendy. Fakturuje svoju prácu dvakrát mesačne, každé dva týždne. Nemá žiadne preukázateľné výdavky, keďže materiál je zabezpečený firmou alebo priamo zákazníkom, a preto si uplatňuje paušálne výdavky.

Tabuľka č. 13– Prehľad fakturovaných príjmov a výšky dôchodku za rok 2023

Mesiac	1. Faktúra	2. Faktúra	Spolu	Dôchodok
Január	1160 €	1690 €	2850 €	352,80 € + 18,65 €
Február	1140 €	1570 €	2710 €	352,80 €
Marec	1570 €	1810 €	3380 €	352,80 € + 15,05 €
Apríl	1830 €	1230 €	3060 €	357,10 € + 331,20 €
Máj	1596 €	1588 €	3184 €	357,10 €
Jún	2056 €	1728 €	3784 €	357,10 €
Júl	1490 €	1844 €	3334 €	357,10 €
August	1886 €	1766 €	3652 €	395 € + 56,85 €
September	1976 €	1706 €	3682 €	395 €
Október	1574 €	1568 €	3142 €	395 €
November	1970 €	1574 €	3544 €	395 € + 254,60 €
December	1760 €	3828 €	5588 €	395 € + 300 €

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa fakturácie

Za rok 2023 Ivan zarobil celkovo 41910 €. Jeho dôchodok činil 5438,15 €, z čoho raz obdržal rodičovský dôchodok a taktiež 13. dôchodok a vianočné dôchodcovské odmeny. Vzhľadom k tomu, že jeho dôchodok presiahol nezdaniteľnú časť základu dane vo výške 4922,88 € pre rok 2023, pán Ivan nemá nárok na uplatnenie tejto nezdaniteľnej časti. Sociálne poistenie uhradil vo výške 2068,99 € a zdravotné poistenie vo výške 1288,46 €.

Tabuľka č. 14 – Daň za rok 2023 podľa daňového priznania typu B

Položka	Čiastka
Príjem	41910 €
Výdavky za poistenia	2068,99 € + 1288,46 € = 3357,45 €
Paušálne výdavky (60 % max vo výške 20000 €)	20000 €
Výdavky komplet	3357,45 € + 20000 € = 23357,45 €
Základ dane	41910 € - 23357,45 € = 18552,55 €
Daňová povinnosť 15 %	15 % z 18552,55 € = 2782,88 €

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa daňového priznania typu B

Obrázok č. 7 – Prehľad postupu výpočtu dani v daňovom priznaní FO (typ B)

Príjmy z tabuľky č. 1, stĺ. 1, r. 10	39	41910.00
Výdavky z tabuľky č. 1, stĺ. 2, r.10	40	23357.45
Základ dane z príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona po znížení o nezdaniteľnú časť (r. 57 - r. 91)	92	18552.55
Suma príspevkov alebo ich častí, o ktorú sa zvyšuje základ dane z príjmov podľa § 11 ods. 11 a § 52zsa ods. 2 zákona ¹⁸⁾	93	
Základ dane zistený podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákona (r. 92 + r. 93)	94	18552.55
Zdaniteľné príjmy (výnosy) z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona ¹⁹⁾	95	41910.00
Daň zo základu dane zisteného podľa § 4 ods.1 písm. b) zákona uvedeného v riadku 94	96	2782.88

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa daňového priznania typu B

Čo v prípade ak by Ivan ešte nebol poberateľom dôchodku?

Ak by nebol poberateľom dôchodku má nárok na celú nezdaniteľnú časť. Následne by to vyzeralo..

Základ dane 18552,55 € by zostal a z tej sumy by sa odčítala nezdaniteľná časť základu dane
 $18552,55 \text{ €} - 4922,88 \text{ €} = 13629,67 \text{ €}$

Daňová povinnosť = $13629,67 \text{ €} * 0,15 = 2044,45 \text{ €}$

Ivanovi by vyšla daň nižšia o 738,43 €, ale na druhej strane by prišiel o 5438,15 €, ktoré by nadobudol na dôchodku.

V prípade, že by zarobil nad 49790 € a základ dane by nepresiahol sumu 41455,46 € by musel platiť 19% daň.

Modelový príklad

Ivan zarobil 51640 € za rok 2023, odvody do poisťovní zostali vo výške 2068,99 € sociálne a 1288,46 € zdravotné.

Príjmy = 51640 €

Výdavky za poistenia = 2068,99 € + 1288,46 € = 3357,45 €

Paušálne výdavky = vo výške 60 % max do výšky 20000 €, uplatní si celých 20000 €

Čiastočný základ dane = 51640 € - 20000 € - 3357,45 € = 28282,55 €

Daňová povinnosť vo výške 19 % = 28282,55 € x 0,19 = 5373,68 €

Daň = 5373,68 €

Ak by Ivan zarobil o 9730 € viac, musel by platiť 19% daň, jeho výsledná daň by narástla o 2590,80 € na sumu 5373,68 €.

3.4. Analýza zmien na daňové zaťaženie s akcentom na fyzickú osobu

Sadzba dane z dividend

Zvýšenie sadzieb daní z dividend na úrovni z 7 % na 10 % má vplyv na rôzne aspekty podnikateľskej činnosti, ako je vyrovnávací podiel, podiel na likvidačných zostatkoch, podiel na výsledku podnikania vyplácaný tichému spoločníkovi a podiel člena pozemkového spoločenstva s právnou subjektivitou na zisku a majetku. Táto zmena sa uplatní na výplatu podielov na zisku počínajúc zdaňovacím obdobím začínajúcim k 1.1.2024. Analogicky sa to bude týkať aj zdanenia likvidačných zostatkov, kde sa sadzba 10 % použije len v prípade, že spoločnosť vstúpi do likvidácie najskôr k 1.1.2024. Rovnaký postup bude uplatnený aj v prípade, že súd rozhodne o zrušení spoločnosti a následnom konkurze najneskôr k 1.1.2024. Vyrovnávací podiel sa bude zdaňovať sadzbou 10 % iba v prípade, že jeho výška bude stanovená na základe účtovnej závierky za účtovné obdobie začínajúce najskôr 1.1.2024.

Obrat pre mikrodaňovníka

Posun hranice obratu pre mikrodaňovníkov z 49790 € na 60000 € je snahou o podporu malých podnikateľov a subjektov. Sadzba 15 % a ostatné príslušné zvýhodnenia zostávajú nezmenené a platia ako doteraz. Zmenou je len daná hranica, ktorá bola predtým viazaná na limit určujúci povinnosť registrácie pre účely DPH.

Daňový bonus na hypotekárne úroky

Úpravy daňového bonusu na hypotekárne úroky majú za cieľ zjednodušiť proces a zvýšiť jeho maximálnu výšku. Na získanie daňového bonusu "pre mladých" sa musia splniť určité podmienky, ako je vek medzi 18 a 35 rokmi a priemerný príjem. Zmenou je iba výška platového stropu pre uplatnenie bonusu. Nová maximálna výška daňového bonusu je 1200 €, čím došlo k 3-násobnému zvýšeniu oproti predchádzajúcej výške 400 €. Okrem toho sa zavádza bonus na kompenzáciu nárastu splátok hypotéky, ktorý je možné uplatniť vo výške 75 % nárastu splátky, maximálne však 150 € mesačne.

Zvýšenie spotrebných daní a DPH

Spotrebné dane a DPH neunikli konsolidačným opatreniam. Od začiatku nového roka budú alkoholické nápoje, ktoré sa podávajú v stravovacích zariadeniach a majú obsah alkoholu vyšší ako 0,5 %, vyňaté z kategórie tovarov so zníženou 10 % sadzbou DPH. Namiesto toho budú zdaňované štandardnou 20 % sadzbou DPH. Okrem toho sa zvýšila aj daň z liehu z 130 % na 138 %. Sadzba dane za lieh bola znížená na 50 %. Suma, na základe ktorej sa vypočítava spotrebná daň z liehu, bola stanovená na 1080 €. Spotrebná daň za tabak a tabakové výrobky sa tiež zvýšila.

Zmena sadzby zdravotných odvodov

Zamestnávateľa a samostatne zárobkovo činné osoby budú musieť viac prispievať na zdravotné odvody. Samoplátcovia a SZČO budú z pôvodných 14% po novom platiť 15% z vymeriavacieho základu. Zamestnávateľa budú tiež musieť prispievať o 1 percentuálny bod viac, a to z 10 % na 11 %. Zdravotné odvody spojené s osobami so zdravotným postihnutím sa zvýšia o 0,5 percentuálneho bodu. SZČO so závažným zdravotným postihnutím budú odvádzať 7,5 % a zamestnávateľa za takýchto zamestnancov 5,5 %, pokiaľ prevádzkuje chránenú dielňu.

Príspevok do 2. piliera

Odvody do druhého piliera sociálneho poistenia sa znížia z 5,5 % z vymeriavacieho základu na 4 % z príjmu. Tento podiel sa mal pôvodne zvyšovať na výšku 6%.

Zdroj: CROWE SLOVAKIA. Zmeny v daňových zákonoch od 1.1.2024.

Odkaz: <https://www.crowe.com/sk/news/zmeny-v-danovych-zakonoch-od-1-1-2024>

Štátny sviatok 1. september – už nie je dňom pracovného pokoja ani sviatkom podľa Zákonníka práce.

Výška minimálnej mzdy podľa zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde

Výška minimálnej mzdy vzrástla oproti minulému roku o 50 € na 750 €, minimálna hodinová sadzba pri 40h týždennom pracovnom úväzku vzrástla o 0,287 € na 4,31 €/h, pri 38,5h pracovnom úväzku to je 4,449 €/h a pri 37,5h pracovnom úväzku to predstavuje 4,597 €/h. Príplatok za prácu v sobotu pripadá na 2,115 €/h, za nedeľu 4,31 €/h. Počas práci cez noc si prílejšie o 1,724 €/h.

Nezdaniteľná časť základu dane na daňovníka

Ročná nezdaniteľná časť základu dane na daňovníka bola v roku 2023 vo výške 4922,82 €. Tohto roku je vo výške 5646,48 €, čo predstavuje mesačnú nezdaniteľnú časť 470,54 €.

Nezdaniteľná časť na manželku je vo výške 5162,50 €, čo predstavuje nárast o 661,64 €.

Minimálny a maximálny vymeriavací základ pre platenie poistného

Od 1. januára 2024 sa zvyšuje minimálny vymeriavací základ pre platenie poistného z hodnoty 605,50 € na 652 €, zatiaľ čo maximálny vymeriavací základ stúpa z hodnoty 8477 € na 9128 €, oproti roku 2023. Minimálna platba poistného pre zákonne poistené samostatne zárobkovo činné osoby je 216,13 €, zatiaľ čo maximálna platba poistného pre zákonne poistené samostatne zárobkovo činné osoby je 3025,93 €.

Zdroj: CONTACT ADMINISTRATION. Legislatívne zmeny od 1.1.2024 v oblasti personalistiky a miezd.

Odkaz: <https://ca-staff.eu/sk/novinky/legislativne-zmeny-od-01-01-2024-v-oblasti-personalistiky-a-miezd/>

Záver

Daň z príjmov fyzických osôb je daňou, ktorá ovplyvňuje každého zamestnanca. Zabezpečuje stabilné príjmy pre štátny rozpočet a tým prispieva k zlepšeniu životných podmienok všetkých obyvateľov Slovenskej republiky.

Vypracovanie tejto bakalárskej práce nám umožnilo dôkladne preskúmať a zhodnotiť výšku daňového zaťaženia fyzických osôb na Slovensku. Analýza faktorov ovplyvňujúcich tento ukazovateľ poskytla hlbší pohľad na daňovú záťaž, ktorou sú konfrontovaní jednotlivci v tejto krajine.

V rámci našej práce sme identifikovali dôležité aspekty, ako je definícia fyzickej osoby, predmet dane a sadzby dane, ktoré významne ovplyvňujú výšku daňového zaťaženia. Na základe získaných informácií sme tiež podrobne analyzovali proces výpočtu dane, čo nám umožnilo lepšie porozumieť mechanizmom formovania finančnej povinnosti jednotlivcov voči daňovému systému.

Výsledky nášho výskumu naznačujú, že daňové zaťaženie fyzických osôb na Slovensku je v súčasnosti zložitou a dynamickou problematikou. Zmeny v daňových sadzbách a legislatíve majú priamy vplyv na finančnú situáciu občanov a môžu mať širšie dôsledky pre ekonomiku krajiny.

Napriek tomu, že sme identifikovali niekoľko oblastí na zlepšenie v rámci daňového systému, naša práca naznačuje, že je nevyhnutné ďalšie hlbšie a širšie skúmanie tejto problematiky. Navrhované zlepšenia by mohli zahŕňať väčšiu transparentnosť v daňových procesoch, optimalizáciu sadzieb dane a zjednodušenie výpočtu dane pre jednotlivcov.

Cielené úpravy v daňovej politike majú potenciál zvýšiť motiváciu k práci, zlepšiť spravodlivosť v zdanení a zvýšiť investičnú atraktivitu Slovenska. Tieto zmeny neprinášajú len nižšiu úroveň daňového zaťaženia, ale aj jednoduchšie a zrozumiteľnejšie platby daní a odvodov z príjmov.

Štedrá rodinná politika sa snaží zmierniť riziko chudoby vo všetkých demografických skupinách, najmä však u detí do 18 rokov. Podpora rodín prostredníctvom vyšších prídavkov a daňových bonusov na deti je orientovaná najmä na nižšie príjmové domácnosti, ktoré majú väčší počet detí, ale aj pre osamelých rodičov. Celkový vplyv zo štedrej rodinnej politiky a zmien v daňovo-odvodovom zaťažení práce bez zohľadnenia kompenzačných opatrení na financovanie reformy v priemere zvyšuje disponibilné príjmy domácností.

Zjednotenie odvodov a zrušenie väčšiny daňových výnimiek má za cieľ zjednodušiť a prehľadne sprístupniť daňový systém a zvýšiť transparentnosť nákladov práce.

Všeobecne možno povedať, že naša práca prispela k lepšiemu pochopeniu daňového zaťaženia fyzických osôb na Slovensku a poskytla základ pre ďalšie diskusie a výskumy v tejto oblasti.

Zoznam použitej literatúry

Knižné publikácie

1. KOLEMBUS, Anton. *Daňová optimalizácia*, Žilina, vydavateľstvo Poradca s. r. o., 2020. 232s. ISBN 978-80-8162-149-9.
2. VÁLEK, Juraj a kol. *Daňovníctvo*. 2. vydanie Praha, Wolters Kluwer, 2023. 384s. ISBN 978-80-7676-736-2.

Právne predpisy

3. Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.
4. Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov.
5. Zákon č. 455/1991 Zb. Zákon o živnostenskom podnikaní.
6. Zákon č. 241/1993 Z. z. Národnej rady Slovenskej republiky o štátnych sviatkoch, dňoch pracovného pokoja a pamätných dňoch.
7. Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov.
8. Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.
9. Zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
10. Zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.
11. Zákon č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde.
12. Štatistický úrad - Nariadenia Rady (EHS) č. 696/93 z 15. marca 1993 o štatistických jednotkách pre účely štatistického zisťovania a analýzy hospodárstva v Spoločenstve.

Ostatné predpisy

13. MAREC, Rudolf 2018 – Slovenská komora daňových poradcov

Internetové zdroje

14. FINANČNÉ RIADITEĽSTVO Slovenskej republiky. Usmernenie k daňovému bonusu na vyživované dieťa, ak daňovník uplatňuje postup podľa §33 ods. 8 zákona o dani z príjmov. [online]. [cit. 2023-10]. Dostupné na internete: <
https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Zverejnovanie_dok/

[Dane/Metodicke usmernenia/Priame dane/2023/2023.11.23_026_DZPaU_2023 MU dieta_par33_ods8.pdf](#)

15. CROWE SLOVAKIA. Zmeny v daňových zákonoch od 1.1.2024. In CROWE SLOVAKIA. [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné na internete: <
<https://www.crowe.com/sk/news/zmeny-v-danovych-zakonoch-od-1-1-2024>>
16. CONTACT ADMINISTRATION. Legislatívne zmeny od 1.1.2024 v oblasti personalistiky a miezd. [online] [cit. 2024-01-23]. Dostupné na internete: <
<https://ca-staff.eu/sk/novinky/legislativne-zmeny-od-01-01-2024-v-oblasti-personalistiky-a-miezd/>>